

УДК 37.013.3

С.О.Дячок,

<https://orcid.org/0000-0002-7613-5986>

ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Велику увагу в останні десятиліття приділяють проблемі формування компетентностей. Насправді це довготривалий процес і, у деякій мірі, не обмежується лише періодом перебування учня/учениці в закладі освіти. Компетентності формуються впродовж життя. Проте саме школа повинна бути тим фундаментом, на якому «збудується» конкурентноспроможна особистість. Важливо є не те, що людина знає, а наскільки ефективно вона може свої знання застосовувати на практиці, тобто в повсякденні. Саме такій життєвій позиції сприяє завчасно сформована універсальна читацька компетентність, яка найуспішніше формується на уроках літератури.

Вимоги до організації освітнього процесу завжди були високими. Наразі, із COVID-ситуацією, підвищується актуальність питань, пов'язаних з організацією навчання різних вікових груп та предметів, із вибором інтернет-платформ для організації діяльності, специфічних для дистанційної освіти методів та форм взаємодії учасників освітнього процесу.

Аналізуючи дане питання, варто зупинитися на останніх дослідженнях специфіки формування читацької грамотності школярів та особливостей дистанційного навчання. Проблема формування компетентностей саме в контексті умов дистанційного навчання на даний період є актуальною, проте системно не вивчена.

Так, питанню формування читацької компетентності присвячені дослідження відомих учених, методистів Г.Бійчук, Н. Логвіненко, Р. Мовчан, Є. Пасічника, О. Слоньовської, І.Старагіної, А. Фасолі, В. Цимбалюка, В. Шуляра та інших.

Щодо особливостей дистанційного навчання, то співробітниками Інституту педагогіки НАПН України презентовані аналітико-методичні матеріали, що висвітлюють досвід організації такої форми в закладах загальної середньої освіти в умовах карантинних обмежень та перспективні напрями його розвитку. Варто зауважити, що за результатами дослідження «більшість учителів (61 %) вважають, що дистанційне навчання не може замінити традиційного, однак 37,2 % переконані в перспективності використання технологій дистанційного навчання, а 1,7% впевнені у його без альтернативності (Дистанційне

навчання в умовах карантину: досвід та перспективи. Аналітико-методичні матеріали, 2021).

Тож очевидно є актуальність дослідження проблеми формування читацької грамотності школярів на уроках літератури саме під час онлайн навчання в період пандемії.

Метою даної статті є спроба дослідити найбільш ефективні методи та прийоми формування читацької грамотності школярів на уроках літератури в умовах дистанційного навчання.

Місія МОН України *«полягає в розробленні і здійсненні державної політики, що гарантує всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних творчих та фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору...»* (Стратегічний план діяльності МОН України до 2024 року, 2019). Відповідно у Державному стандарті базової середньої освіти серед ключових читацької компетентності не зазначено, проте вказано, що *«наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння», які формуються саме на уроках літератури, зокрема «читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії»* (Державний стандарт базової середньої освіти, 2020).

Дане питання набуває ще більшої актуальності, оскільки заклади освіти всіх рівнів час від часу вимушені переходити на дистанційну форму навчання. Тож виникає потреба у визначенні ефективної організації дистанційного навчання, яка була б найбільш доцільною, раціональною та продуктивною. Безперечно, модель реалізації дистанційної освіти визначається самим учителем. Здійснюючи вибір, він повинен урахувувати всі переваги та недоліки різних форм організації дистанційного навчання, а також бажання розробити та запровадити авторську модель. Обираючи способи презентації матеріалів та роботи на

уроках літератури під час дистанційного навчання, учитель повинен урахувати низку факторів, серед яких:

- ✓ обсяг програмного матеріалу;
- ✓ кількість годин, відведених на вивчення тієї чи іншої теми/розділу;
- ✓ наявність електронних джерел та їх доступність при реалізації дистанційної освіти, можливість та доречність використання цих джерел у роботі;
- ✓ освітня платформа, на якій відбуватиметься процес дистанційного навчання.

Важливим етапом дистанційного уроку є мотивація, від якої залежить його ефективність. Під час дистанційного навчання традиційний спосіб цього важливого етапу уроку втрачає свої орієнтири. Тому педагогу важливо створювати ситуацію успіху, не забувати про схвалення, заохочення, прогнозування позитиву. Доречно ставити мету чи окреслювати її разом із учнями/ученицями. Під час вивчення того чи іншого твору, можна мету формулювати, залучаючи, наприклад, героїв/героїнь. Не забувати про сентенції, афоризми, що нагадують про важливі життєві істини. На уроках літератури із цим точно не виникне проблем, адже кожен програмовий твір наповнений крилатими висловами. Уже на мотиваційному етапі потрібно заохочувати до завершальної праці, до прочитання твору загалом. Тут варто продумати відповідні проблемні запитання або завдання дослідницького характеру, на які вочевидь можна отримати відповідь, лише прочитавши уважно текст. Також доречно буде навести позитивні життєві приклади чи запрезентувати книгу через онлайнгру, використовуючи різні електронні застосунки.

Не зайвим також узгодити між усіма учасниками освітнього процесу розуміння основних понять та термінів, що набувають нового змісту в умовах дистанційного навчання. Наприклад, опрацювати параграф означає: прочитати текст, відповісти на запитання після параграфа, скласти таблицю, карту понять, часову шкалу, інфографіку тощо. Ці різні завдання можуть бути виконані в результаті прочитання певного тексту, тому дуже важливо конкретизувати очікуваний результат роботи учнів/учениць, надати їм чіткі інструкції щодо його досягнення.

Важливо пам'ятати, що уроки літератури, це, перш за все, робота з текстом. Тож презентовані тексти творів повинні бути читабельними, яскравими, зрозумілими за формою (варто звертати увагу на скорочення текстів). Інтерактивні вправи в основній частині заняття застосовуються з метою розвитку умінь учнів сприймати, розуміти й критично оцінювати художні твори. Таким чином, можна, розбивши великий текст на частини, запропонувати учням, із метою оптимізації змісту уроку й раціонального розподілу часу, попрацювати в групах. Таку роботу в дистанційному форматі доречно організувати за допомогою залів/груп у zoom чи виконувати письмово на онлайн-дошках padlet, jamboard із використанням технологій розвитку критичного мислення «Шість

капелюхів мислення», «SWOT-аналіз», «Fischbein», «Метод ПРЕС» тощо. Як правило, завершується такий аналіз художнього тексту колективним брейнстормінгом про актуальність порушених у художньому творі проблем, його ідейний зміст.

Ефективними є проведення онлайн-уроків української літератури у формі «перевернутого навчання», коли учні самостійно читають художні твори, виконують випереджувальні тематичні завдання, розміщені на онлайн-платформах (зокрема, Google Classroom), а під час уроків мають більше часу для виконання інтерактивних завдань, вікторин (за допомогою онлайн-сервісів kahoot, playbuzz, swiper тощо). Такі форми роботи варто використовувати в старших класах.

Читацька грамотність є універсальною компетентністю, а її високий рівень забезпечує успіх в інших галузях та є основою для формування конкурентноспроможної особистості. Зрозумілим є той факт, що чим раніше дитина оволодіє навичками читання, тим легше їй вивчати всі інші предмети, передбачені програмою. Адже неможливо добитися грамотного письма, якщо не вміти читати і розуміти прочитане; не можливо розв'язати задачу, оскільки за умови поганого читання не завжди усвідомлюється прочитане.

Розвитку ключових компетентностей і читацької грамотності учнів сприяє методично організована навчальна діяльність, зокрема й в умовах дистанційного навчання. Спектр формування читацької компетентності за такої ситуації змінюється. Тож учителеві варто у підготовці до уроку продумувати саме такі форми та методи роботи, які б якісно та продуктивно сприяли формуванню читацької грамотності школярів. А саме:

- містили матеріал для виокремлення смислів із прочитаного. Одним із завдань є редагування сторінок вікіпедії чи її сестринських проєктів, зокрема вікіцитат, вікісловник, вікіпідручник, виокремивши певні дані (наприклад, афоризми) чи поняття із прочитаного тексту. Таке завдання зручно виконувати, продемонструвавши на платформах zoom чи meet процес редагування;

стимулювали до зіставлення отриманої інформації з наявними знаннями. Доречне використання сторітелінгу – мистецтва захоплюючої розповіді та передачі за її допомогою необхідної інформації з метою впливу на емоційну, мотиваційну, когнітивну сфери слухача. У цьому контексті варто продумувати завдання на формування медіаграмотності школярів. В інтернеті доступно досить багато відеороликів, які розкривають теми шкільних програм, зокрема канал Міністерства освіти України <https://www.youtube.com/c/MONUKRAINE>, курси платформ Prometheus <https://prometheus.org.ua/>, EdEra <https://www.ed-era.com/> та інші джерела. На сайті МОН “Всеукраїнська школа онлайн” презентовані відеоуроки (<https://bit.ly/2XT6B1A>);

- були пошукового (дослідницького) характеру (редагування сторінок вікіпедії, проектна робота, наприклад, укладання записника фольклориста чи дослідження символіки українських та зарубіжних казок тощо);

- сприяли порівнянню прочитаного з власними судженнями про навколишню дійсність. Ці судження і порівняння із прочитаним можна презентувати за допомогою ресурсу Piktochart та ін., які дають можливість за допомогою шаблонів створювати інфографіку. Безкоштовна версія пропонує декілька варіантів, що є достатньо для подання інформації);

- мотивували до власної оцінки, уміння аргументувати позицію конкретними прикладами, робити висновки щодо нових відомостей (створення презентацій за допомогою ресурсів prezy та mind maps);

- вводили у діалог/полілог про прочитане з різними його суб'єктами: автором, твором, перекладачем, літературним персонажем, іншими читачами під час zoom, google meet, skype-конференцій тощо. Тут варто звернути увагу на специфіку підготовки та побудови таких форм занять, як відеолекції, відеоконференції, вебінари, вебконсультації, мультимедійні матеріали, віртуальні тренажери тощо. Дискутувати можна, переглянувши матеріали на електронних ресурсах: «OpenTheatre», «#Живі письменники», «Українська література в іменах», «Лайфхаки з української літератури»;

- ініціювали вибудовування власних суджень (презентація думок / матеріалів на padlet, menti та ін.).

Особливої уваги в умовах дистанційного навчання набуває питання мотивації та оцінювання освітніх результатів учнів. Процес оцінювання може відбуватися як миттєво за допомогою цифрових ресурсів, так і після традиційної перевірки учнівської роботи вчителем. Так, ClassDojo (<https://www.classdojo.com/uk-ua/signup/>) – простий інструмент для оцінювання роботи класу в режимі реального часу. Тут створена комфортна система заохочення з різними ролями та рівнями доступу. У ClassDojo реєструється вчитель/вчителька й реєструє учнів/учениць свого класу. Персональний код для доступу до власного профілю висилається учням; батьки також отримують доступ до профілю дитини. Традиційними вже стали опитування за допомогою Google-форми або платформ Kahoot, Classtime, LearningApps.org . Обираючи ту чи іншу форми оцінювання на уроках літератури теж варто пам'ятати про завдання, які формуватимуть читацьку компетентність школярів.

Учителі практикують самооцінювання учнів. Цей процес у контексті формування читацької грамотності теж є доречним, адже вимагає від здобувача/здобувачки освіти свідомого ознайомлення із критеріями оцінювання та критичним ставленням до визначення власних

успіхів чи поразок. Цей процес є особливо важливим, оскільки за рекомендаціями у Новій українській школі пропонують ще продовжувати формувальне оцінювання у базовій.

Особлива роль на уроках літератури відводиться компетентісно орієнтованим завданням, через виконання яких успішно формується читацька грамотність. Такі завдання передбачають не лише здобуття учнями/ученицями знань, умінь із української літератури, а й усвідомлення їх практичного застосування, а відтак значно зростає читацька активність та пізнавальний інтерес до предмету. Такі завдання, особливо під час дистанційного навчання, варто правильно, відповідно до методичних вимог, продумувати та експериментально перевіряти. Адже вони ґрунтуються на дотриманні концептуального положення – активізації інтелектуальної активності учнів-читачів у процесі самостійного опрацювання текстів.

Завдання такого типу передбачають результати дій, а відповідно і формують читацьку грамотність:

- знаходити інформацію (отримувати доступ до інформації й знаходити її в тексті, шукати й відбирати текст);
- розуміти (сприймати безпосереднє значення, інтегрувати значення й формувати умовиводи);
- осмислювати й оцінювати (оцінювати якість і достовірність інформації, осмислювати зміст і форму тексту, виявляти й долати суперечності).

Зауважимо, що “здатність учня/студента сприймати, аналізувати, використовувати й оцінювати письмовий текст задля досягнення певних цілей, розширювати свої знання й читацький потенціал, а також посилювати свою готовність брати активну участь у житті суспільства” (Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018, 2019), тобто читацька грамотність успішно формуватиметься в результаті трьох взаємопов’язаних складників: читач – текст – завдання, які взаємодіють у соціокультурному контексті, тобто у різноманітних ситуаціях, де виникає потреба в читанні.

Звідси випливає, що саме через систему компетентісно орієнтованих завдань, які є доволі складними у написанні і потребують багато часу на виконання, але надзвичайно корисні для отримання високих результатів у читанні, успішно формуватиметься читацька грамотність здобувачів освіти.

Засобом для створення компетентісно орієнтованих завдань служить художній текст, літературна критика, подані у підручнику аналітичні матеріали (літературно-критичні статті про біографію і творчість письменників) і різнорівневі завдання. Компетентісно орієнтовані завдання можуть мати відповідь, наявність якої формує в учнів/учениць уміння самоконтролю і самооцінювання. Ключові вимоги до формування завдань – чіткість і повнота. Отже, якщо в учнів/учениць не виникло жодного уточнювального запитання щодо порядку виконання

завдання й представлення результатів, то компетентісно орієнтовані завдання сформульовані правильно. Для їх вирішення учневі/учениці часто не потрібні спеціальні знання – лише текст і здатність до аналітичної діяльності.

Компетентісно орієнтованого завдання можна “впізнати” за такими ознаками:

- містить моделювання життєвої ситуації;
- навчально-науковий характер, адаптація до вікового рівня учнів;
- вихід за рамки однієї освітньої галузі (так звана інтеграція);
- наявність більшого, у порівнянні із звичайними завданнями, набору даних;

▪ частина необхідних даних відсутня, передбачається, що учні повинні самостійно знайти їх у довідковій літературі, інших джерелах.

Так в умовах дистанційного навчання під час вивчення твору Ліни Костенко Ліни Костенко “Маруся Чурай” одинадятикласникам/одинадятикласницям можна запропонувати такі завдання:

Уважно прочитай рядки із роману у віршах «Маруся Чурай».

От що в нас гарне, так ото садочки.

І ми жили, щоб гірш за всіх, то ні.

*Достаток? Був. Як кажуть, дві сорочки —
одна в пранні, а друга на мені.*

Бобренки, ті не дуже бідували.

Вони в оренду землю віддавали.

*У Кривохатках хатка та нова —
єдина, може, хатка не крива.*

Але й жили! Душили копійчину.

У дві душі робили без спочину.

Із запропонованих варіантів обери способи збагачення родини Бобренків із твору “Маруся Чурай” Ліни Костенко?

А здавали землю в оренду

Б економили

В позичали гроші під відсотки

Г невтомно працювали

Д грабували багатих

Завдання відкритої форми пропонуємо такого плану: «Що означає «душити копійчину»? Чи завжди такий спосіб збагачення ефективний?».

До таких завдань висуваються певні вимоги:

- завдання вимагає поступового розв'язання від сприйняття відомого зразка до самостійного поповнення знань;
- завдання вимагає пошуку і розробки нових, не вивчених раніше підходів до аналізу невідомої проблеми чи ситуації, яка потребує прийняття рішення в невизначеній ситуації, вирішення проблеми чи ситуації може мати практичне значення, чи особистісну, соціальну і /чи пізнавальну зацікавленість;
- завдання передбачає створення письмової або усної зв'язної розповіді, наприклад, текст-опис чи текст-роздум, усного чи письмового висновку, коментаря, пояснення, опису, звіту, формулювання і пояснення гіпотези, повідомлення, оцінного судження, аргументованої думки, інструкції тощо; із заданими параметрами: тематикою, комунікативним завданням, об'ємом, форматом;
- завдання передбачає розумне і виправдане використання ІТ із метою підвищення ефективності процесу формування всіх ключових навиків.

Під час підготовки до уроку вчитель повинен прорахувати час на виконання всіх видів діяльності, збалансовано поєднати цифрові завдання, роботу з підручником, яка не втрачає в епоху комп'ютеризації своєї значущості, та робочим зошитом. Особливу увагу важливо приділяти практичним завданням, під час виконання яких не передбачається користування електронними ресурсами.

На сьогодні в Україні на національному рівні проводяться різні освітні оцінювання. І за результати PISA, і за щорічними результати ЗНО (не тільки із української мови і літератури, а й інших предметів), робимо висновки: відкриті завдання показали, що учні/учениці найчастіше замість роботи з фактами з наведеного тексту-стимулу або зосереджуються на власних емоціях та переживанням за фрагментом, або просто переказують його сюжет. Сюди можна додати проблеми з читанням, учні/учениці часто пропускали завдання з великими текстами і некритично ставилися до друкованого слова.

Тож простого скеровування учнів/учениць до інтернет-ресурсів під час формування читацької компетентності недостатньо. Варто методично правильно організувати освітній процес в умовах дистанційного навчання, щоб це сприяло якісному формуванню ключових та предметних компетентностей школярів, зокрема читацької грамотності. Оскільки, попри цифровий прогрес, робота з текстом залишається основним способом аналізу художнього твору. А вже те, як це буде подано здобувачам освіти залежить у великій мірі від педагога. Для формування читацької компетентності школярів потрібно постійно працювати над удосконаленням навичок читання, використовуючи різноманітні вправи, вчити вибирати літературу, враховуючи інтереси, побажання, створити належні психолого-педагогічні умови для сприйняття, розуміння та оцінки прочитаного, формувати навички аналізу художнього твору через використання різних прийомів роботи

над художнім текстом, організовувати дослідницьку роботу школярів, розвивати усне та писемне мовлення учнів, працювати над постійним удосконаленням естетичного смаку школярів, співпрацювати з батьками, використовувати різноманітні методи і форми на всіх етапах уроку читання, виховувати потреби в систематичному читанні, як засобів пізнання світу, самопізнання, загальнокультурного розвитку, формувати у школярів прийоми самостійної роботи з різними типами і видами дитячих книжок.

Дотримуючись таких, на перший погляд, простих і традиційних рекомендацій, освітній процес у дистанційному форматі дасть результати і буде посиленням для всіх учасників.

Правильно і методично вірно організоване заняття літератури в умовах дистанційного навчання сприятиме формуванню особистості й розвитку її здатності до самостійного отримання знань у процесі пошуково-дослідницької практичної діяльності, застосуванні їх як у навчальних, так і нестандартних творчих життєвих ситуаціях, що й сприятиме загалом успішному формуванню ключових та предметних компетентностей.

Список використаної літератури

1. Голуб Н.Б., Новосьолова В.І., Шелехова Г.Т., Ярмолюк А.В.. Навчання української мови учнів 5 класу на засадах компетентнісного підходу : посібник, Київ, 2017. 144 с.
2. Державний стандарт базової середньої освіти. [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/kenu>.
3. Дистанційне навчання в умовах карантину: досвід та перспективи. Аналітико-методичні матеріали / кол. автор. ; за заг. ред. О.М.Топузова; укл. М.В.Головко. Київ : Педагогічна думка, 2021. 192 с.
4. Стратегічний план діяльності МОН України до 2024 року. [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/muuo>.
5. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 / кол. авт. : М. Мазорчук (осн. автор), Т. Вакуленко, В. Терещенко, Г. Бичко, К. Шумова, С. Раков, В. Горох та ін.; Український центр оцінювання якості освіти. Київ : УЦОЯО, 2019. 439 с.
6. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г.Кременем 20 грудня 2000 р.).
7. Лотоцька А., Пасічник О. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. [Електронний ресурс]. URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/GRYF_Metodychni_rekomendatsii-_dystantsiy-na_osvita_razvoroty.pdf

Дячок С.О. Формування читацької грамотності школярів на уроках літератури в умовах дистанційного навчання

У статті зазначено про важливість своєчасного якісного формування однієї із універсальних - читацької компетентності. Наголошено на актуальності проблеми викладання уроків літератури в

умовах дистанційного навчання, оскільки більшість закладів освіти всіх рівнів час від часу через пандемію змушені організувати освітній процес онлайн. Тож виникає потреба у визначенні ефективної організації доцільного, раціонального та продуктивного дистанційного навчання, у процесі якого б успішно формувалася читацька грамотність школярів, а її високий рівень забезпечував успіх в інших галузях та був основою для формування конкурентноспроможної особистості.

Презентовано методи роботи на уроках української літератури, які варто використовувати у процесі формуванню читацької грамотності школярів саме в умовах дистанційного навчання. Відведена важлива роль мотиваційному етапу. Водночас запропоновано відповідні зразки компетентісно орієнтованих завдань та електронні ресурси, які сприятимуть якіснішому формуванню читацької грамотності в умовах дистанційного навчання.

У статті запропоновані найефективніші електронні ресурси для етапу оцінювання. Також наголошено на тих факторах, методах та прийоми навчання в умовах дистанційки, які повинен враховувати педагог для успішного формування читацької компетентності учнів.

Ключові слова: читацька грамотність, читацька компетентність, урок літератури, дистанційне навчання, компетентісно орієнтовані завдання.

Дьячок С.А. Формирование читательской грамотности школьников на уроках литературы в условиях дистанционного обучения

В статье отмечено важность своевременного качественного формирования одной из универсальных - читательской компетентности. Отмечено актуальность проблемы преподавания уроков литературы в условиях дистанционного обучения, поскольку большинство учебных заведений всех уровней время от времени из-за пандемии вынуждены организовывать образовательный процесс онлайн. Поэтому возникает потребность в определении эффективной организации целесообразного, рационального и продуктивного дистанционного обучения, в процессе которого успешно формировалась читательская грамотность школьников, а ее высокий уровень обеспечивал успех в других отраслях и был основой для формирования конкурентоспособной личности.

Представлены методы работы на уроках украинской литературы, которые следует использовать в процессе формирования читательской грамотности школьников именно в условиях дистанционного обучения. Отведена важная роль в мотивационном этапе. В то же время предложены соответствующие образцы компетентно ориентированных задач и электронные ресурсы, которые будут способствовать качественному формированию читательской грамотности в условиях дистанционного обучения.

В статье предложены наиболее эффективные электронные ресурсы для этапа оценки. Также отмечены те факторы, которые должен учитывать педагог, методы и приемы обучения в условиях дистанционки для успешного формирования читательской компетентности учащихся.

Ключевые слова: читательская грамотность, читательская компетентность, урок литературы, дистанционное обучение, компетентностно ориентированные задачи.

Diachok S.O. Schoolchildren's reading literacy formation in the literature lessons under the conditions of distant learning.

The importance of timely qualitative formation of one of the universal reading competence, which is most successfully formed in the literature lessons is pointed out in the article. The urgency of the teaching literature lessons in the context of distant learning is emphasised, as most all levels educational institutions from time to time due to the pandemic are forced to organize the educational process online. Therefore, there is a need to determine the effective organization of appropriate, rational and productive distant learning in the process of which students' reading literacy would be successfully formed and its high level would ensure success in other areas and would be the basis of the competitive personality formation.

Peculiarities of the student's reading literacy in the literature lessons formation under the condition of distant learning are revealed in the materials of the article. Methods of work at the Ukrainian literature lessons which should be used in the course of students' reading literacy formation under the conditions of distant learning are presented. An important role is assigned to the motivational stage. At the same time the appropriate samples of competency-oriented tasks and electronic resources which will contribute to the better formation of reader literacy under the conditions of distant learning are proposed. Particular attention is paid to the assessment of students' educational outcomes. Therefore, the article offers the most effective electronic resources for this stage of the literature lesson in terms of distant learning.

The question of evaluating the student's educational results are specified in the article. So, the most effective electronic resources for this stage of the lesson in terms of distant learning are suggested in the article. The specifics of some are noted, as not all of them provide an opportunity to improve students' reading literacy even in the assessment process. The article emphasizes the factors, the teacher must take into account when choosing ways while presenting materials and work on literature lessons online and the conditions for the successful formation of students' reading competence.

Key words: reading literacy; reading competence; literature lesson, distance learning, competence-oriented tasks.